

Nr 90.

Av fröken **Wellin** om löneförbättring för vissa kvinnliga tjänstemän vid postverket.

Kvinnliga Postföreningen har i skrivelse den 30 september 1926 hos Konungen hemställt, att till 1927 års riksdag måtte framläggas proposition i syfte att erhålla rättvisa övergångsbestämmelser i löne- och pensionshänseende för nuvarande förste postexpeditörer, postexpeditörer och e. o. postexpeditörer. Kungl. Maj:t har emellertid i skrivelse till Generalpoststyrelsen den 12 november 1926 förklarat, att ifrågavarande av Generalpoststyrelsen understödda framställning ej komme att föranleda någon åtgärd.

Med anledning härav ber jag få framhålla följande.

1925 års riksdag beslöt i samband med löneregleringen för behörighetslagens ikraftträdande, att postexpeditörsarbetet skulle uppdelas på det sätt, att det mera kvalificerade arbetet skulle utföras av tjänstemän med dåvarande högre utbildning och dåvarande manlig postexpeditörs-lön, vilka tjänstemän skulle erhålla titeln postassistenter, och det mindre kvalificerade arbetet av tjänstemän med lägre utbildning, vilken senare grupp skulle erhålla titeln postexpeditörer och i avlöningshänseende vara likställda med de dåvarande kvinnliga postexpeditörerna. För att genast vid löneregleringens ikraftträdande få uppdelningen i lönehänseende beträffande den dåvarande postexpeditörskåren till stånd beslöts, att de dåvarande manliga postexpeditörerna skulle hänföras till postassistentsgruppen, 15:e lönegraden och de dåvarande kvinnliga postexpeditörerna till postexpeditörsgruppen, 11:e lönegraden. Vidare beslöts, att av förste postexpeditörerna de manliga skulle placeras i 17:e och de kvinnliga i 12:e lönegraderna.

1926 års riksdag beslöt med anledning av Kungl. propositionen nr 184 samt motionerna nr 118 och 270 i första kammaren och nr 401 i andra kammaren, att postexpeditörerna skulle uppflyttas i 12:e lönegraden och förste postexpeditörerna i 13:e lönegraden.

Till följd av detta riksdagens beslut föreskrev sedermera Kungl. Maj:t i nädigt brev till Generalpoststyrelsen den 4 juni 1926, att den 1 juli 1926 i tjänst varande postexpeditör och förste postexpeditör skulle, så länge de kvarstode i dylik befattning, vara i lönehänseende placerade i 12:e resp. 13:e lönegraderna. Denna föreskrift har av Generalpoststyrelsen tolkats sålunda, att ifrågavarande tjänstemän skola äga uppbara lön enligt närmast högre löneklass än den, som de vid utgången av juni månad 1926 tillhörde. Denna tolkning medför, att ifrågavarande tjänstemän i pensionshänseende fortfarande kvarstå i 11:e resp. 12:e lönegraderna.

Den förbättring i lönehänseende, som den 1 juli 1926 kommit de ordinarie postexpeditörerna och förste postexpeditörerna till del, motsvarar icke, vad en rättvis tillämpning av behörighetslagen kräver.

Generalpoststyrelsen har vid upprepade tillfällen i underdåniga skrivelser och utlåtanden till Kungl. Maj:t framhållit, att de nuvarande postexpeditörerna och postassistenterna äro i tjänstehänseende fullt jämställda med varandra och att konsekvenserna av behörighetslagen borde varit, att de nuvarande postexpeditörerna inplacerades i samma lönegrad som postassistenter. Även Kungl. Maj:t har i sin motivering till ovannämnda proposition till 1926 års riksdag framhållit de ifrågakommande kvinnliga befattningshavarnas fullständiga likställighet i tjänstehänseende med motsvarande manliga tjänstemän. 1926 års riksdag har i sitt godkännande av Kungl. Maj:ts förslag intagit samma ståndpunkt. Då emellertid nämnda kvinnliga tjänstemän uppflyttats allenast en löneklass, hava de icke erhållit den placering på löneskalan, vartill de på grund av sin kompetens och utbildning måste anses vara berättigade.

I Kungl. Maj:ts proposition till 1926 års riksdag anfördes bland annat, att den uppdelning av det postala arbetet, som beslutats av 1925 års riksdag, säkerligen icke kunde komma att inom avsevärd tid genomföras och att de dåvarande postexpeditörerna för lång tid framåt komme att utföra arbete av samma svårighetsgrad som ett stort antal postassistenter. Detta antagande har sedermera visat sig motsvaras av de faktiska förhållandena. De nuvarande postexpeditörerna utföra alltjämt jämsides med och alternerande med postassistenter, samma arbete som dessa samt hava samma stora ekonomiska ansvar vid handhavandet av kassaarbetet.

Som ett ytterligare belägg för att de kvinnliga postexpeditörerna och de manliga postassistenterna i verkligheten intaga samma tjänsteställning må anföras, att Kungl. Maj:t i nådigt brev till Generalpoststyrelsen den 4 juni 1926 föreskrivit, att »befattningshavare, vilken den 30 juni 1926 innehar anställning såsom e. o. postassistent, må av Generalpoststyrelsen, i den mån lediga postexpeditörsbefattningar finnas och vederbörande därtill anses böra ifrågakomma, konstitueras till postexpeditör, med rätt för vederbörande att i lönehänseende vara placerad inom 12:e lönegraden», d. v. s. samma lönegrad, som tillerkänts nuvarande postexpeditörer. Då efter den 1 juli 1926 postexpeditörstjänster anslagits lediga, hava dessa också sökts av och tilldelats manliga e. o. postassistenter, vilka ansetts böra på detta sätt erhålla ordinarie anställning.

De nuvarande kvinnliga förste postexpeditörerna användas icke för befälsföring i samma utsträckning som nuvarande förste postassistenter — vilka den 1 juli 1925 erhöles denna titel i stället för den förutvarande förste postexpeditörer — men utföra mera kvalificerat arbete än de nuvarande postexpeditörerna och postassistenterna, och böra därför rättvisligen inplaceras på löneskalan mellan postassistent och förste postassistent.

En uppflyttning av de nuvarande postexpeditörerna i 15:e och förste postexpeditörerna i 16:e lönegraderna skulle, enligt vad verkställd utredning

giver vid handen, medföra en kostnadsökning för postverket av omkring 260,370 kronor per år förutom dyrtidstillägg. Vidare tillkommer för uppflyttning av nuvarande e. o. postexpeditörer till e. o. postassistenter omkring 21,780 kronor per år förutom dyrtidstillägg. Vidtagandet av åtgärder för sistnämnda uppflyttning måste anses som en självklar konsekvens av de ordinarie postexpeditörernas rättvisa placering å löneskalan.

Det må i detta sammanhang framhållas, att de uppflyttningar, varom ovan talats, äro ämnade att utgöra allenast en övergångsanordning beträffande de nuvarande förste postexpeditörerna samt ordinarie och extra ordinarie postexpeditörerna. Årskostnaden kommer alltså att successivt minska i den mån ifrågavarande tjänstemän avgå eller befordras.

Slutligen erinras om, att här berörda förhållanden i kompetens och tjänstgöringshänseenden äro egenartade för postverket, och sålunda ett bifall till motionen icke kan tänkas komma att medföra konsekvenser beträffande andra grenar av statsförvaltningen.

På grund av vad ovan anförts får jag härmed hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att nuvarande postexpeditörer och förste postexpeditörer må i löne- och pensionshänseende uppflyttas i 15:e resp. 16:e lönegraderna, samt

att nuvarande e. o. postexpeditörer måtte i lönehänseende likställas med e. o. postassistenter.

Stockholm den 20 januari 1927.

Bertha Wellin.

